

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“МАСОВА ІНФОРМАЦІЯ”

(для бакалаврів спеціальності “Журналістика”)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом філологічних наук, доцентом *Т. В. Гребенюк*

Затверджено на засіданні кафедри масової комунікації, публік рилейшнз та журналістики (протокол № 5 від 25.01.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Гребенюк Т. В. Навчальна програма дисципліни “Масова інформація” (для бакалаврів спеціальності “Журналістика”). — К.: МАУП, 2005. — 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Масова інформація”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольної роботи, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна “Масова інформація” розкриває сутність, принципи, закономірності та теоретичні аспекти обігу інформації в сучасному суспільстві. Об’єкт вивчення становить, зокрема, система наукових підходів та методів дослідження явища в контексті новітніх поглядів на особливості інформаційного метаболізму. Це основний курс, що є теоретичним підґрунтям для подальшого вивчення природи масово-комунікативних процесів у суспільстві, формує уявлення про місце інформації в житті суспільства і власне журналістську діяльність, що оперує і пов’язана з масовою свідомістю.

Окремі теоретичні засади курсу базуються на знаннях дисципліни “Теорія і соціологія масової комунікації”. Окремі підрозділи курсу “Масова інформація”, що висвітлюють проблеми комунікації і культури, мовленнєвих актів, дискурсів як складових соціальної і масової інформації, дістають подальший розвиток у курсі “Засоби масової комунікації”.

Мета вивчення дисципліни — ознайомитись з основними принципами і типологічними концепціями природи інформації, підходами до аналізу інформації, її видами, рівнями та формами існування, особливостями соціально-регульовальної ролі.

Завдання курсу:

- висвітлення основних механізмів обігу інформації в умовах сучасного соціокультурного “інформаційного вибуху”;
- формування у студентів уявлення про роль і місце інформації в життєдіяльності сучасного суспільства;
- з’ясування природи маніпулятивних механізмів, що на вербальному та невербальному рівнях впливають на масову свідомість;
- окреслення перспектив розвитку масово-інформаційних технологій, пов’язаних, зокрема, з мережею Інтернет;
- розкриття методології множинного підходу до соціальної реальності та її системного сприйняття;
- з’ясування семантичних інтенцій тексту як однієї з найширших та найрепрезентативніших одиниць інформації;

- формування у студентів вмінь та навичок роботи з вербальною та невербальною інформацією, вміння використовувати в подальшій журналістській діяльності весь спектр інформаційного впливу на реципієнта.

На лекційних заняттях студенти здобувають теоретичні знання про основні концепції природи інформації, підходи до аналізу інформації, її види, рівні та форми існування, особливості соціально-регулювальної ролі.

На семінарських заняттях студенти закріплюють теоретичні положення тем курсу, розв'язують практичні завдання, розглядають проблемні ситуації, пов'язані з функціонуванням масової інформації в сучасному технократичному суспільстві, питання, винесені для самостійного опрацювання, беруть участь в обговоренні рефератів та доповідей.

У результаті вивчення курсу студент повинен *знати*:

- специфіку інформації як центрального поняття в журналістиці;
- концепції природи інформації;
- основні види інформації;
- підходи до аналізу інформації;
- ознаки масовості інформації;
- різновиди соціальної інформації;
- типологічні концепції соціальної інформації;
- рівні та форми існування масової інформації;
- специфіку функціонування масової інформації в життєдіяльності суспільства;
- законодавство про інформацію;

уміти:

- творчо застосовувати здобуті теоретичні знання у практичній діяльності;
- чітко розрізняти види інформації і різновиди соціальної інформації;
- у практичній фаховій діяльності виходити з основних особливостей функціонування масової інформації в життєдіяльності суспільства;
- керуватись основними концепціями природи інформації.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“МАСОВА ІНФОРМАЦІЯ”

№ пор.	Назва теми
1	Вступ. Зміст і завдання курсу
2	Основні концепції інформації та процесу її передання
3	Види інформації. Підходи до аналізу інформації
4	Масова інформація у структурі соціальної інформації
5	Масова культура
6	Рівні та форми існування масової інформації
7	Специфіка інформації в журналістиці
8	Текст як носій інформації
9	Інформаційна культура
10	Масова інформація в життєдіяльності суспільства

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“МАСОВА ІНФОРМАЦІЯ”

Тема 1. Вступ. Зміст і завдання курсу

Вступ. Мета, завдання, предмет, структура курсу. Основні поняття, тенденції, напрями досліджень. Характеристика основних теоретичних та довідкових джерел. Апологетичний, критичний та комбінований напрями осмислення структури, ролі та перспектив “доби інформації” у сучасній науці. Два напрями дослідження інформації в соціокультурних науках.

Література [2–4; 6; 7; 10; 13; 15; 16; 18–22;
29; 31; 34; 37; 40; 44; 46; 48]

Тема 2. Основні концепції інформації та процесу її передання

Поняття інформації. Атрибутивна та функціональна концепції поняття інформації. Масова інформація. “Масова інформація” як одиниця мислення в журналістиці. Концепції природи інфор-

мації. Основні елементи процесу передання інформації (за К. Шенноном). Вплив внутрішніх та зовнішніх бар'єрів і фільтрів на процес передання інформації. Принципи кількісної оцінки інформації. Пропускна здатність і ступінь перешкодостійкості інформації.

Література [1; 2; 4; 6; 7; 10; 11; 13; 15; 16; 18–20; 22; 28; 31; 32; 37; 39; 40; 45; 49]

Тема 3. Види інформації. Підходи до аналізу інформації

Види інформації. Стара і нова інформація. Значення актуальної і неактуальної (шум) інформації в інформаційному метаболізмі. Підходи до аналізу інформації. Інформація як трансцендентальний феномен у неотомізмі. Орієнтація на суб'єктивістське трактування інформації в екзистенціалістських та феноменологічних студіях. Семантичні аспекти дослідження інформації в межах семіотики. Спроби герменевтичного трактування інформаційних процесів як наслідків культурного досвіду. Неокогнітивні аспекти інформації в постпозитивістському вченні.

Література [1; 4; 6; 7; 9; 13; 14; 16–18; 20; 22; 25; 28; 31; 37; 39; 40; 44; 46; 48; 49]

Тема 4. Масова інформація у структурі соціальної інформації

Ознаки масовості інформації. Масова інформація у структурі соціальної інформації. Поняття соціальної інформації. Різновиди соціальної інформації. Перетворення в журналістиці наукових, професійних, художніх та індивідуальних повідомлень на масову інформацію. Типологічні концепції соціальної інформації: за предметом зображення; за способом подання; за тематикою; за формою подання; за способом підготовки; за способом виготовлення.

Література [1; 3; 6; 7; 9; 13; 16–18; 20; 22; 25; 28; 31; 37; 39; 42–44; 46; 48]

Тема 5. Масова культура

Поняття масової культури. Масова культура як продукт соціокультурних цивілізаційних змін ХХ ст. Основні вияви масової культури. Функції масової культури. Дихотомія “масове — елітарне”. Міметизм і доступність — основні критерії масовості. Аудіовізуальні ЗМК, Інтернет як основні форми поширення масової культури. Комерційні принципи і засади поширення виявів масової культури. Формування постмодерної свідомості як “елітарна” реакція на тотальність поширення масової культури.

Література [1; 2; 9; 11; 13; 17; 18; 24; 26–30; 33; 36; 38; 41; 43; 44; 47; 48]

Тема 6. Рівні та форми існування масової інформації

Рівні та форми існування масової інформації. Зовнішній і внутрішній типи інформації. Інформаційний простір, інформаційне поле. Проблеми становлення інформаційного суспільства. Інформаційні сфери: журналістика і публіцистика, література, реклама, зв'язки з громадськістю, кіномистецтво та ін. Журналістський твір і масова інформація. Спонукальність масової інформації.

Література [1; 2; 5; 6; 9; 11; 15; 16; 19; 21; 24; 29; 33; 34; 36–40; 43; 45; 48; 50]

Тема 7. Специфіка інформації в журналістиці

Специфічні риси інформації в журналістиці: актуальність, оперативність, документалізм, повторюваність тем і неповторюваність матеріалів. Галузі інформаційного виробництва: преса, аудіовізуальна галузь (телебачення, радіомовлення), книговидання, електронна галузь, галузь інформаційного забезпечення. Інші види інформаційної продукції (засоби інформаційної терапії тощо). Наявність технології інформаційного виробництва як обов'язкова умова розвитку інформаційної індустрії. Методи відбирання та обробки інформації.

Література [2; 3; 5; 6; 9; 15; 16; 19; 21; 24; 29; 33; 34; 36; 37; 39; 40; 43; 45; 48–50]

Тема 8. Текст як носій інформації

Визначення. Текст і знак. Текст і твір: спільне й відмінне. Підстави для розмежування категорій тексту і твору. Рецепт тексту як процес оприявлення вербальних і соціокультурних кодів. Іманентний та репрезентативний підходи до тексту. Наукові концепції тексту М. Бахтіна, вчених Формальної школи (Б. Ейхенбаума, В. Шкловського, Ю. Тинянова), Ю. Лотмана, Ж. Дерріди, Р. Барта, Г. Г. Гадамера та ін. Герменевтичний підхід до аналізу феноменів довкілля як знаків і кодів тотального тексту.

Література [3; 15; 17–19; 21; 23; 26; 31; 35; 40–42; 46; 47; 49; 52]

Тема 9. Інформаційна культура

Поняття інформаційної культури. Посилення ролі інформації в соціокультурних процесах у другій половині ХХ ст. Виокремлення інформації в самостійну галузь наукових досліджень. Поява математичних теорій інформації. Інформація — важлива евристична характеристика панкультури та субкультури. Кумуляція, обробка та трансляція — три основних типи процесів, пов'язаних з функціонуванням інформації в соціокультурному просторі. Синхронічне та діахронічне дослідження інформаційної культури як запорука виявлення основних антропологічних характеристик освоєння людиною природного і культурного довкілля.

Література [1; 2; 9; 11; 13; 17; 18; 24; 26–30; 33; 36; 38; 41; 43; 44; 47–49]

Тема 10. Масова інформація в життєдіяльності суспільства

Масова інформація в життєдіяльності суспільства. Інформація як засіб впливу на свідомість і діяльність людей. Соціально-регульовальна роль інформації. Інформаційний потік. Інформаційна індустрія. Розвиток інформаційних технологій. Поняття

“інформаційного вибуху”. Активізація і глобалізація інформаційних процесів у сучасному суспільстві. Обробка інформації як основний вид діяльності в постіндустріальному суспільстві. Обмін інформацією як вид спілкування. Проблема добору інформації. Законодавство про інформацію. Поняття інформаційної супермагістралі (Н. Негропonte).

Література [1–3; 6; 7; 9; 13; 16–18; 20; 22; 25; 28; 31; 37; 39; 42–44; 47; 48; 50]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу. Варіант завдання для контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Остання цифра номера залікової книжки “0” відповідає варіанту 10.

Для послідовного й чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

При виконанні роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі та рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти з теми роботи.

Обсяг контрольної роботи — до 20 сторінок формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину і висновки. Наприкінці відповіді на кожне питання необхідно навести список використаної літератури, у кінці роботи вказати дату її завершення і на останній сторінці поставити підпис.

Після перевірки контрольної роботи викладачем і одержання позитивної оцінки студент допускається до іспиту (заліку).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

1. Інформація та її види.
2. Риси і аспекти соціальної інформації.
3. Складіть тезовий план статті: Колмогоров А. Н. Три підходи к определению понятия “количество информации” // Проблемы передачи информации. — 1965. — Т. 1. — Вып. 1.

Варіант 2

1. Процес сприйняття інформації.
2. Як визначали поняття “громадська думка” античні філософи?
3. Складіть тезовий план статті: Белл Д. Социальные рамки информационного общества // Новая технократическая волна на Западе. — М., 1986. — С. 330–343.

Варіант 3

1. Що означає первинна і вторинна інформація?
2. Суперечність поглядів Г. Гегеля щодо громадської думки.
3. Складіть тезовий план статті: Курносов И. Н. Глобальная информационная инфраструктура: цели, принципы и механизмы развития // Матер. 3-й междунар. конф. “Информационные ресурсы, интеграция, технологии”. — М., 1997. — С. 135–143.

Варіант 4

1. За яких умов виникає інформація?
2. Роль у громадській думці соціальної оцінки. Види оцінок.
3. Складіть тезовий план статті: Петрів Т. І., Слісаренко І. Ю. Шляхи та манівці інформаційної епохи XXI століття // Зб. наук. пр. “Українська журналістика в контексті світової”. — К., 1998. — Вип. 3.

Варіант 5

1. Методи відбирання та обробки інформації.
2. Етапи розвитку громадської думки.
3. Складіть тезовий план статті: Шрейдер Ю. А. Об одной модели семантической теории информации // Проблемы кибернетики. — М., 1965. — Вып. 13.

Варіант 6

1. Поняття соціальної інформації.
2. Взаємозалежність і єдність індивідуальних та громадських думок.
3. Складіть тезовий план статті: Вовканич С. Інформація в системі націотворення // Універсум. — 1999. — № 5–6. — С. 168–182.

Варіант 7

1. Різновиди соціальної інформації.
2. Як формується соціальна настанова?
3. Складіть тезовий план статті: Ващекин Н. Информатизация общества как феномен культуры // Сб. науч. тр. “Информатика и культура”. — Новосибирск, 1990. — С. 24–29.

Варіант 8

1. Інформаційний простір, інформаційне поле.
2. Відносини між громадською думкою і раціональним знанням.
3. Складіть тезовий план статті: Алексеев А. Информационные ресурсы и технологии начала XX века // ЭКО. — 2000. — № 6. — С. 84–100.

Варіант 9

1. Проблеми становлення інформаційного суспільства.
2. Атрибутивна та функціональна концепції поняття інформації.
3. Складіть тезовий план статті: Захаров Б. Свобода інформації та політичні режими // Культура. Людина. Право. — 2001. — № 2.

Варіант 10

1. Типологічні концепції соціальної інформації.
2. Визначення поняття “громадська думка”.

3. Складіть тезовий план статті: Литвиненко О. Інформаційний простір та його захист: теорія і практика // Віче. — 2000. — № 10. — С. 101–116.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Поняття інформації. Соціальна інформація, її види.
2. Система інформаційного забезпечення самоврядування в Україні.
3. Виробники ЗМК. Органи управління інформаційною індустрією.
4. Поняття інформаційних відносин. Основні принципи інформаційних відносин.
5. Функції та зразки передання інформації.
6. Українська національна ідея. Національні засади української журналістики.
7. Закон України “Про інформацію”.
8. Закон України “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення”.
9. Поняття результативності (ефективності й дієвості) масово-інформаційної діяльності.
10. Поняття “інформаційний простір”. Національний інформаційний простір України, його суб’єкти, предмет, основні межі (параметри), риси.
11. Питання захисту інформаційного простору України.
12. Законодавче забезпечення механізму доступу до інформації.
13. Критерії оцінки цінності інформації.
14. Поняття інформаційної політики: суб’єкт і об’єкт.
15. Поняття інформації.
16. Концепції природи інформації.
17. Особливості функціонування інформації в журналістиці.
18. Широке, вузьке і спеціальне значення інформації в журналістиці.
19. Підходи до аналізу інформації.
20. Ознаки масовості інформації.

21. Критерії поділу інформації на види.
22. Інформація стара і нова. Обґрунтувати необхідність кожної.
23. Визначення соціальної інформації, її особливості.
24. Типи інформації за предметом зображення.
25. Типи інформації за способом подання.
26. Типи інформації за тематикою.
27. Типи інформації за формою подання і способом виготовлення. Особливості кожного типу.
28. Типи інформації за способом підготовки.
29. Різновиди соціальної інформації, їх специфіка.
30. Завдання журналіста при висвітленні різновидів соціальної інформації.
31. Специфічні риси інформації в журналістиці.
32. Рівні та форми існування масової інформації.
33. Зовнішній і внутрішній типи інформації.
34. Спонукальність масової інформації.
35. Інформація як засіб впливу на свідомість і діяльність людей.
36. Завдання, які масова інформація розв'язує в межах соціального управління.
37. Соціально-регулювальна роль інформації.
38. Проблема добору інформації.
39. Критерії оцінки цінності інформації.
40. Основні принципи інформаційних відносин.
41. Основні напрями державної інформаційної політики.
42. Суб'єкти і об'єкти інформаційних відносин.
43. Забезпечення права на інформацію.
44. Поняття і основні напрями інформаційної діяльності
45. Основні види інформаційної діяльності.
46. Види інформації, визначені в Законі України "Про інформацію".
47. Масова інформація та її засоби, згідно із Законом України "Про інформацію".
48. Інформація державних органів та органів місцевого й регіонального самоврядування, її джерела (за Законом України "Про інформацію").

49. Правова інформація, її джерела (за Законом України “Про інформацію”).
50. Види інформації за режимом доступу. Контроль за режимом доступу до інформації.
51. Доступ до відкритої інформації.
52. Поділ інформації з обмеженим доступом на види, їх характеристика.
53. Забезпечення доступу громадян до інформації про них.
54. Забезпечення права власності на інформацію.
55. Права учасників інформаційних відносин.
56. Обов'язки учасників інформаційних відносин.
57. Неприпустимість зловживання правом на інформацію.
58. Випадки порушення законодавства України про інформацію.
59. Міжнародна інформаційна діяльність.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Афанасьев В. Г.* Социальная информация и управление обществом. — М., 1975.
2. *Буданцев Ю. П.* Теория и практика журналистики и массовых информационных процессов. — М., 1993.
3. *Владимиров В. М.* Основы журналистики. — Луганск, 1998.
4. *Вовканич С.* Інформація в системі націотворення // Універсум. — 1999. — № 5–6. — С. 168–182.
5. *Гриценко О., Шкляр В.* Основи теорії міжнародної журналістики. — К., 2002.
6. *Гришкин И. И.* Понятие информации. — М., 1973.
7. *Дубровский Д. И.* Информация, сознание, мозг. — М., 1980.
8. *Зернецька О. В.* Нові засоби масової комунікації. — К., 1993.
9. *Информационное общество. Баланс интересов государства, общества и личности.* — М., 2001.

10. Колмогоров А. Н. Три подхода к определению понятия “количество информации” // Проблемы передачи информации. — 1965. — Т. 1. — Вып. 1.
 11. Копиленко О. Л. *Влада інформації*. — К., 1991.
 12. Литвиненко О. Інформаційний простір та його захист: теорія і практика // Віче. — 2000. — № 10. — С. 101–116.
 13. *Массовая информация и коммуникация в современном мире* / Под ред. И. А. Федякина. — М., 1991.
 14. Миронченко В. Я. *Основы інформаційного радіомовлення*. — К., 1996.
 15. Михайлин І. Л. *Основы журналистики*. — Х., 2000.
 16. Москаленко А. З., Губернський Л. В., Іванов В. Ф. *Основы масово-інформаційної діяльності: Підручник*. — К., 1999.
 17. Переверзев В. Н. *Металогический анализ знаковых систем*. — М., 1998.
 18. Пирс Дж. *Символы, сигналы, шумы. Закономерности и процессы передачи информации*. — М., 1967.
 19. Прохоров Е. П., Гуревич С. М. *Введение в теорию журналистики*. — М., 1980.
 20. Стратонович Р. Л. *Теория информации*. — М., 1975.
 21. *Сучасна українська журналістика: Поняттєвий апарат* / За ред. А. З. Москаленка. — К., 1997.
 22. Урсул А. Д. *Природа информации*. — М., 1968.
 23. Федотова Л. Н. *Контент-аналитические методы исследования средств массовой информации и пропаганды*. — М., 1988.
 24. Шерковин Ю. А. *Психологические проблемы массовых информационных процессов*. — М., 1973.
 25. Шрейдер Ю. А. *Об одной модели семантической теории информации* // Пробл. кибернетики. — 1965. — Вып. 13.
 26. Эко У. *Отсутствующая структура. Введение в семиологию*. — СПб., 1998.
 27. Ясперс К. *Смысл и назначение истории*. — М., 1994.
- Додаткова*
28. Абдеев Р. Ф. *Философия информатизационной цивилизации*. — М., 1994.

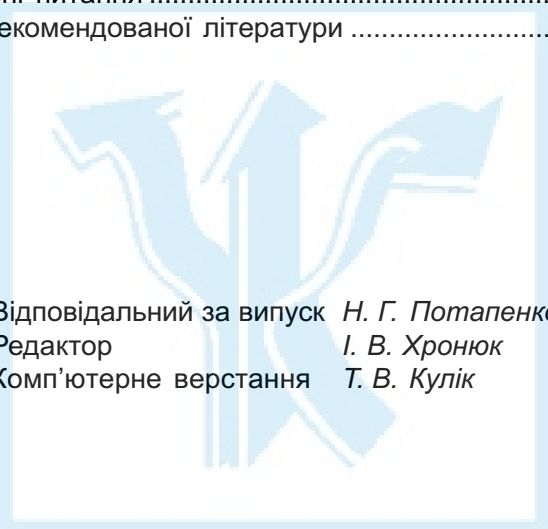
29. *Алексеев А.* Информационные ресурсы и технологии начала XX века // ЭКО. — 2000. — № 6. — С. 84–100.
30. *Белл Д.* Социальные рамки информационного общества / / Новая технократическая волна на Западе. — 1986. — С. 330–343.
31. *Бриллюзн Л.* Наука и теория информации. — М., 1960.
32. *Винер Н.* Кибернетика и общество. — М., 1958.
33. *Грушин Б.* Общественное мнение. 50+50: Опыт словаря нового мышления. — М., 1989.
34. *Грушин Б. А.* Эффективность массовой информации и пропаганды: понятие и проблемы измерения. — М, 1979.
35. *Интерпретация художественного текста / А. Домашнев и др.* — М., 1983.
36. *Захаров Б.* Свобода інформації та політичні режими // Культура. Людина. Право. — 2001. — № 2.
37. *Кастельс М.* Информационная эпоха. — М., 2000.
38. *Кин Дж.* Средства массовой информации и демократия. — М., 1994.
39. *Курносков И. Н.* Глобальная информационная инфраструктура: цели, принципы и механизмы развития // Матер. 3-й междунар. конф. “Информационные ресурсы, интеграция, технологии”. — М., 1997. — С. 135–143.
40. *Лизанчук В. В., Кузнецова О. Д.* Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці: Навч. посіб. — К., 1991.
41. *Лотман Ю. М.* Семиосфера. — СПб., 2000.
42. *Лотман Ю. М.* Структура художественного текста. — М., 1970.
43. *Массовая информация в советском промышленном городе: опыт социологического исследования.* — М., 1980.
44. *Мелюхина И. С.* Информационное общество: истоки, проблемы, тенденции развития. — М., 1999.
45. *Петрів Т. І., Слісаренко І. Ю.* Шляхи та манівці інформаційної епохи XXI століття // “Українська журналістика в контексті світової”. Зб. наук. пр. — 1998. — Вип. 3.
46. *Семенюк Э. П.* Информационный подход к познанию действительности. — К., 1988.

47. *Современная картина мира. Формирование новой парадигмы.* — М., 1997.
48. *Федотова Л. Н. Массовая информация: Стратегия производства и тактика потребления.* — М., 1996.
49. *Шеннон К. Э. Работы по теории информации и кибернетике.* — М., 1963.
50. *Шумилина Т. В. Методы сбора информации в журналистике: Учеб.-метод. пособие.* — М., 1983.
51. *Эшби У. Р. Введение в кибернетику.* — М., 1959.
52. *Якобсон Р. Лингвистика и поэтика // Структурализм “за” и “против”.* — М., 1975.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Масова інформація”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Масова інформація”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	9
Завдання для контрольної роботи	9
Контрольні питання	12
Список рекомендованої літератури	14

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

Зам. № ВКЦ-2230

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП